

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 80.

ANUL X.

SIBIÛ. 7. Octombrie. 1862.

Telegraful este de doz ori pe septem-
brul: Joi si Duminica. — Prezme-
ragiunea se face la Sibiu la expedirea
foiei; pe altari la c. r. poște, la
bani gata, prin scrisori frankate,
adresele către expeditor. Președintele
prezmeragiiei pentru Sibiu este pe
an 7. febr. v. a. iar pe oțmetre de an
3. febr. 50. kr. Pentru celelalte părți
ale Transilvaniei și pentru provin-

țiile din Monarhia pe an 8. febr.
iar pe oțmetre de an 4. febr. v. a.
Pentru prinț, și pentru scriere pe an
12. febr. pe 1/2 an 6. febr. v. a.
Inseratele se plătesc pen-
tru prima oră cu 7. kr. și
cu litere mici, pentru a doua oră
cu 5 1/2 kr. și pentru a treia procedură
cu 3 1/2 kr. v. a.

„Wiener Zeitung” din 15/3 Octom. aduce știrea că Ma-
iestatea Sa c. r. apostolica sa înduratu pregratiosu a redică
pe D. Cons. H. Poppu de Böhmstetten la rangul de
Baronu.

Protocolu

din 2 Octombrie 1860.

(Urmare din Nr. 77.)

Siedinti'a IV din 5 Octobrie 1860. Inceputulu la 9 1/2
ore deminēti'a de facia au fostu DDni Dr. Vasiciu. T. Cipariu
canonicu. Ioann Popasu protopopu. Georgie Baritiu. Gavriila
Munteanu. Andreiu Muresianu Transl. gub. Ioan Negruti prot.
I. Puscariu c. r. pretoru. Ant. Vestemianu par. gr. c. German
Codru c. r. adj. de pretura.

La ordinea dilei a fostu :

I. Deca Comisiunea filologica afla cu cale a se piimi in ortografia
romana cu litere latine, accentele seu semnele, — cate si spre ce
scopu ?

Dupa-ce Comisiunea isi lua tempu de ajunsu, ca sa su-
puna la o mai deapropo cercetare toate acele semne cate seu
intrebuintiati pana acumu in scrierea limbei romane cu litere
latine, atatu cu privire la fonetica, catu si in catuva la u-
nele forme, dupa ce dins'a strabatendu mai departe in natur'a
limbei romane, cumu si in acele legaminte strinse, care exista
intre acea si intre limb'a latina atatu urbana catu si mai vir-
tosu rustica, veni la convinctiunea cumca invatiandu numai
elementele gramaticii romane se pote lipsi prea bine si in
partea cea mai mare a materialului limbei de des'a aplicare a
semneloru, apoi afla cu cale ca de acumu nainte se se pas-
tredia in scriere numai urmatoarele semne, parte ca ortogra-
fice, parte si tonice: Si adeca:

Accentulu ascutitu (') greu (\) si cercuflesu (^) ca u-
nele care atatu in limb'a latina catu si in limbele romanice
suntu in parte adoptate. Si anume:

1 Accentulu acutu (') si greu (\) pentru silabele din urma
ale cuvinteloru care se termina in vocale intregu accentuata
d. e. in infinitivii scurtati ai conjugatiunilor I. II. IV. si alte
forme, cu acea distinctiune pentru vocal'a a si ь candu
vocal'a ь se nasce din a etimologicu, ca pentru sunetulu a
chiaru se se puna accentulu acutu, precumu: a lauda, vede,
fugi, in locu de a laudare, vedere, fugire; eara pentru ь ac-
centulu greu, precumu: lauda, vediu, fugi; mai incolo se se
intrebuintiadie accentulu acutu si greu enca si in altele ca-
suri de indoiela spre o mai chiara distinctiune a formeloru.

2 Accentulu cercuflesu (^) numai pentru ajutoriulu la u, z,
w, pentru care se va areta mai diosu.

II. Despe vocale si consonante in limb'a romana.

De orece comisiunea a luat de fundamentu principiulu
etimologicu, de acea ca, o consecintia naturala a principiu-
lui, a recunoscutu a fi necesariu ca vocalele si consonantele
cuvinteloru romanesci sa se scrie cu litere latine corespun-
diatore precatu adeca acelea vocale si consonante suntu ori-
ginale, eara nu derivate d. es. cu e in cuvintele macz, fatz,
bazz, etc. dupa pronuncia vulgara, in care vocala a este de-
rivata dupa regulele eufonice, din diftongulu ea, alu carui
sunetulu originariu este e, precumu arata formele mese, fete,
vede etc; eara in privinti'a consonanteloru bine, peptu, in locu
de stricatele rine, kienr.

Mai incolo de orece in alfabetulu latinu de o parte se
afla mai multe litere care nu ne trebuiescu, eara de alt'a pen-
tru cateva vocale si consonante derivate literele ne lipsescu, de
aceia comisiunea afla, ca pre cele de prisosu, se nu le adopte,
precumu dintre vocale este liter'a y, si dintre con-
sonante literele k, q, x, si z, afara numai in cuvintele si
formele straine; eara in catu, pentru literele care ne lipsescu

in alfabetulu latinu precumu dintre vocale este: ь, si ж, eara
dintre consunante ч, ц, z, џ, ш si ж. Comisiunea adopta sis-
tema etimologica adeca, ca sunetile limbei romanesci cele
derivate se se scrie cu acele litere din alfabetulu latinu pre care
le postesce etimologi'a d. e. incatu pentru vocale pe ь cu a
seu e, mai raru cu o din cauza ca mai cu sema din acestea
se deriva, pe ж cu a cu e cu i si cu u din care asemenea
se deriva precumu лъда, lauda dela latinulu laudo, вълъ, vediu dela
v e d e, пръндъ, rotundu dela rota; apoi лънъ lana, dela lat.
lana, вятъ ventu dela latinulu ventus, лп, in, фонтанъ,
fontana dela fons-tis (anticu.) in locu de clasiculu fons-tis.
Eara in catu pentru consonante pre ч, si ц cu c, si g dupa
modulu italianu in care punctu limb'a romana se unesce cu cea
italiana, precumu: чинч, cinci ital. cinque, lat. quinque; gemъ
gemu lat. gemo; — pre z cu di, џ cu ti, ш cu si in care
casuri i etimologicu scurtatu nu se pronuncia cu distingere ca
la inceputulu si la mediloculu cuvinteloru dupa i mai are se
urmedia si o alta vocala, precumu сързі, мързі, фромомі,
surdі, mutі, frumosi dela sing. surdu, mutu, frumosu, pazъ,
radia (lat. radius) шригъ, sciintia, (lat. scientia) къметъ,
comesia (lat. camisia). Lenga acestea pe ж cu j precumu
жъне, june lat. juvenis, жъръ juru lat. juro.

Eara in catu pentru silabele ki ri, de si etimologia aru
cere ca se le scriemu cu cli, gli, precumu romani de preste
Dunarea le si pronuncia, comisiunea de o camdata pana la
alte imprejurari mai susu atinse, adopta si aici modulu scrierei,
italianu cu chi, ghi, precumu: kiamъ, chiama, alias cliama
lat. clamat, ital. chiama, — riadzъ, ghiatia, altm. gliatia, lat.
glacies ital. ghiaccio.

In urma comisiunea pentru simplificarea ortografiei, unde
dupa d, t, s, ar veni se se scrie doi i (ii) pentrucă se se
pronuncia zi, gi, mi, adopta in locu de doi i unu i cu ac-
centulu cercuflesu (i) carele deodata siervesce spre a areta cumca
consonantele din nainte se promintia ca: z, џ, ш, precumu:
zi di lat. dies, gie tie, mie sie

III. Despe u si i finale. —

Comisiunea recunoște pronunciarea acestoru vocale finali;
de aci dar' afla consecuentu a le si scrie; — eara unde se
cade a le pronuncia, arata regulatu eufonia, adeca: u si i fi-
nali, se pronuntia intregi numai candu, inaintea loru precede
imediatu o muta cu o licuida, precumu: negru, aspru,
altmintrea numai diumetate, precumu: albu, certu etc. din ca-
re cauza fiindu regul'a generala de ajunsu, Comisiunea afla de
prisosu semnele scurtarei. Se insemna inse cumca in limb'a
romana numai prea putine cuvinte suntu care se se termine
fara vocale precumu: in, prin, din,

IV. Duplicarea consonanteloru are locu in limb'a romana ?

De orece ce in limb'a romana numai prepusetiunea in este
care se pronuncia fara vocale in fine, de acea comisiunea nu
afla de lipsa duplicarea consonanteloru de catu numai in compu-
sele din prepusetiunea in cu altu verbu ce incepe dela conso-
nant'a n d. e. innoescu dela in et nou etc.

V. Despe apostrofu. —

Apostrofulu (') plinesce loculu vocalei lapedate, candu
doua cuvinte distinte se impreuna intr'unulu precumu: n'amu
in locu de nu am, man'a in locu de manz-a etc.

Din acest'a cauza Comisiunea ilu afla a fi necesariu in
casurile aratate de gramatica.

Comisiunea neputenduse lasa mai pre largu si mai a-
fundu in desbaterea celorlalte regule ortografice mai marunte
si speciale; mai virtosu pentru scurtimea tempulu se provoca
la cele mai pe largu scrise in:

„Elementele de limb'a romana” dupa dialecte
si monumente vechi de T. Cipariu canonicu gr.-cath etc. Bl.
1854 part. I. pag. 1—94. Era si mai pre scurtu in „Com-

„ndiu“ de gramatie a limbii romane editiunea II. indreptata de T. Cipariu 1858 part. II pag. 78—90.

VI. Despre cartile scolastice in limba romana cu litere latine.

Comisiunea nu se poate abate dela principiile mai sus espuse nice in privinta cartilor scolastice din caus'a ca nu voesc a favori mai multu disparitatea in scrieri. Cu toate acestea Comisiunea afla cu cale ca pana candu literele chirilice se voru mai pastra, **A b c darele** si numai ecestea se se compuna asi'a. incatu testulu acelor'a se se tiparesca in pagine corespundietoare cu ambele spetii de litere adeca cu latine si chiriliane, unde scrisoarea chiriliana va servi de o camdata si spre inlesnirea testului cu ortografi'a latina.

Comisiunea filologica crede cnmca densa cu acestu modu a corespunsu si dorintiei In. c. r. Ministeriu.

Cu acestea siedinti'a sa inchiatu la 2 ore dupa amedi.

(Va urma.)

Sibiu 6 Octom. Tocmai esi de sub tescu Chart'a Marelui Principatu Transilvani'a compusa romanesce de D. S. Felti 1862. care se afla de vendiare in Librari'a lui Filts si la auctorulu ei in Fogarasu.

Pretulu 1 fl. 50 cr.

Sibiu 5 Octom. In Nr. 63 alu „Telegrafulu Romanu“, inpartasiramu unu articulu despre o maltretare a unei calugaritii, care de si ne veni dela o mana demna de creditu, totusi ni se paru camu ne posibilu in dioa de astadi, si pentru aceea ilu inpartasiramu subtu respunsabilitatea auctorului. Amu asteptatu de atunci'a demintirea lui, inse pana in ora' a acest'a nu nea venitu, ba din contra amu intiesu de la barbati demni de toata credinti'a ca fapt'a sa intemplat. Aceast'a o vedemu adeverita si in Jurnalulu Vienesu „Presse“ care a reprodusu articulu nostru si care in Nr. seu 259 aduce si o rectificare a articulu nostru. Acestu articulu tramisu din partea oficiolatulu scaunulu din Conti'a si subscrisu de L. . . . dice ca solgabireulu A. au vediutu doe mueri imbrecale in vestmentu romanescu, care parasindu drumulu inblatu ca se incungiure intalnirea au mersu catra semanaturi, ca prin acest'a si prin aceea ca duceau subsora cate unu plicu au atrasu atentiunea Solgabireului asupra sa, si elu cugeta, ca suntu seu fure seu servitore fugite, si chiemendule la sine umara numai atunci acestei chiemari, candu pandurulu care seadea in tresura se dedu giosu, ca se le aduca. La intrebarea de unde suntu si unde mergu nu respunsera nimica, la cerere, arata aceea pe care „Telegrafulu Romanu“ a tiparit'o de calugaritia unu pasportu pentru Romani'a espiratu dela anulu 1860, cealalta disa ca si ea saru cuprinde in acelu pasportu, ce nu era adeveratu. — Prepusulu Solgabireului crescu dara mai tare si elu se vediu silitu se le escortese prin disulu panduru la Draseu si totu odata se se intorca si elu ca se le cercetese. Dupa ce a ajunsu aci, lea cercetatu plicurile si au aflatu in ele haine deosebite, ce nule porta romanele si eta ca prin acest'a se justifica prepusulu. (?)

Apoi pasi D. Solgabireu la cercetare, si dupa ce asia numit'a calugaritia dupa „T. R.“ observa acest'a, ceru mai nainte in modu provocatoriu, apoi injurendu eliberarea ei (!) Asi spune numele nu se putu misica, ea disa numai ca o chiama Saff'a (da, pentru ca calugaritiile nu au altu nume R.) tocmai asia de putinu vru ea a spune de unde este. In pasportu nu era vorba de Saff'a. Pe lenga tota indemnarea nu se putu aduce acolo, ca se spuna nationalele ei, inse ea pasi inainte vatematoriu si injurendu asupra Solgabireului. (Ce minciuna grosolana, candu alti omeni tremura de batulu Solgabireului o biata de calugaritia va cutesa se'lu vatemu si injure? R.) Ne ajutendu tote aceste, solgabireulu ii amenintia, ca o va bate deca nu va inceta cu injurarile ei, inse nici acest'a amenintiare nu ajuta nimica (ce minciuna urita? R.) Acuma Solgabireulu lasa ai da 7—8 nule (oare nu voru fi fostu de 10 ori atatea? R.) unde inse nu a cursu nici sange nici nu i sa vatematu trupulu, care numai un'a ora, necumu trei septemani se o fia tienutu in patu.

Solgabireulu (vedi biue dupa ce batu bine pe calugaritia) intrerupse cercetarea, caci avea servitie inbulsitoare in altu locu si audt ca muerea a carei sorte o descrie „T. R.“ asia de infricosata (inse fara se fia mintitu) ar fi dositu din arista; ca inse aru fi venitu unu omu, care sa insinuat de tat'a ei si a cerutu vestmintele, ce i sau fostu luat, ce insa i sa refusat pana atunci, pana ce va documnta acesta, ca cea fugita e cu ade aratu fie'a sa, si ca vestmintele suntu ale ei. In absentia Solgabireului sau adusu intru adeveru trei a-

testate, si pe temeiulu loru a datu adiunctulu vestmintele afara.

Mai departe se dice in aceea rectificare, ca de si aceste atestate nu dau destula deslucire despre castigarea loru, totusi din ele se vedea ca disa muere a fostu servitore, era nu calugaritia (frumosa argumentatiune) ce pote ca numai in timpul intemplarii acestui casu si dupa publicarea „T. R.“ a capatatu santirea (ba nu, ci o avut'o). Ca i saru fi refusat escortarea este earasi unu neadeveru, ca-ci Solgabireulu tocmai acest'a a vrutu si pentru aceea a poftitu se scia nationalele incaptivatei. Deca a avutu si ce felu de vestmentu acest'a „sirimana calugaritia“ pe drumu catre casa, nu a pututu fi cunoscutu Solgabireului, fiindu ca ea a dositu fara scirea lui.

In fine inchee oficiolatulu scaunulu desvinovatierea sa cu urmatorele cuvinte: Ce atinge modulu de vorbire care se da de D. corespondinte ca usitatu la Solgabireii unguresci (D. corespondinte a disu la unii R.) trebuie se ne tengumu, ca D. corespondinte sa servitu de o asia absurda si nu baremu de o miaciuna mai istetia si mai demna de creditu, (elu sa servitu de adeveru cumu a fostu R.) fiindu ca cu greu pote fi unu Solgabireu asia stupidu care se se laude cu recunoscerea pozitiei sale din partea unei intregi parti a lumii (D. A. scia acest'a); de altmintea suntemu dedati cu astfelu de crude vatemari din partea concetatiunilor nostri romani in tier'a aceea, ele inse perdu din pretulu seu prin invederat'a tendintia si prin de atatea ori doveditulu neadeveru.

„Aru fi o cu multu mai nobile intreprindere, deca „T. R.“ si aru face de problema, a aduce pe fratii sei romani la aceea trepta a civilizatiunei, ca organele administrative se nu fie silitu asia de dese ori a pune in lucrare datulu „§ 25.“

Cinc poate citi acestu articulu si cunoscendu intemplarile de pe la noi, se nu vedu cu ce sofisme vrea oficiolatulu scaunulu din Conti'a se desvinue pe Siefulu lui D. A. de care a fostu vorb'a in „T. R.“ Noi amu fi acceptatu ca demintirea se se fia datu, acolo unde a esitu incusarea, inse acest'a nu sa facutu, D. A. va sci de ce nu. Redactiunea „T. R.“ se ingredesce asupra inculpari, ce io face D. L. „ca publicarea articulu din Berginu aru fi avutu de scopu a pune organele administrative funginte atitorie de natiunea ungresca in cea mai rea lumina“ cu atata mai multu, ca-ci ea a disu, ca incatu acelu articulu aru fi adeveratu, chiama luarea aminte a dicasterieloru mai inalte asupra unei fapte ce mirose a evulu mediu adeca a unei fapte, ce pote compromite inaltulu regimu, fiindu inse ca pana acuma acestu articulu nu sa demintitu officiosu, ba din indreptarea lui facuta in „Presse“ se vede curatu, ca o femeie a fostu maltratata: asia dara nu se pote arunca asupra „T. R.“ cu dreptulu nici o imputatiune, cu atata mai putinu, cu catu astfelu de esorbitari sau aratatu si prin alte jurnale, si ca insasi „Presse“ face la rectificarea, ce o da oficiolatulu scaunulu pentru Siefulu seu, unu comentariu nu prea complimentos pentru procedur'a de justitia si politic'a ungresca, precumu vomu vedea mai la vale.

Catni pentru ceea ce dice, ca solgabireii unguresci suntu dedati cu vatemari crude din partea fratiloru romani in tiera aceasta, ca-ci ele perdu din pretiu prin invederat'a tendintia si prin de atatea ori doveditulu neadeveru, respundemu ca bucurosi amu fi primitu o demintire si amu fi vrutu, ca articulu nostru se fia remasu minciuna; inse acesta nu sa facutu si ca referentulu nostru nu a vorbitu neadeveru, se vede din insusi raportulu oficiului scaunulu in jurnalulu germanu „Presse“ care fia catu de impenatu cu sofisme, nu va potea orbica pe nimenea. Cumca articulu din Berginu aru fi fostu numai o vatemare cruda dela romani asupra fratiloru unguri, cum vrea se dica D. L. nu putemu mai bine respinge dela noi, decatu prin reproducerea comentariului, celu face „Presse“ la acest'a asia numita rectificare: Ea vorbesce asia: „Acest'a rectificare modifica ne resitu spus'a foei romanesci esencialemente, desfesiura insa totu odata o icoana a procedurii de justitia si politia ungresca, care totusi justifica erasi amar'a piscatura a relatiunei din „Telegrafu“. In propri'a sa patria se oprescu doe fete pentru ca nu au pasportu cuviinciosu si numai pe unu prepusu vagu se ducu la oficiolatu, acolo se incepe incuitori'a procedura pe drumulu celu mai scurtu dupa modulu nationalu magiarescu cu jordanitura, pentru ca fetele se arata ceva cerbicosc. Arestulu, in care apoi se aruca ele se tiene in stare asia de buna, in catu fetele in noptea din taiu ese si potu fugi. Dupa acesta reciprocu actu de putere se facu oamenii erasi mai buni si dau vestmintele puse subt sequestru ca corpora delicti afara. Acesta Istoria se vede in adeveru ca unu bruiion alu unei episoade la „Notariulu satescu“ acelu nemuritoriu nationalu si criminalu romanu.“ Iata Domnule L. cumu iti vorbesce „Presse“ la articulu Diale, dora si ea face acest'a din ura nationala? De aci se vede in catu ai avutu tocmai Dta, care

asia putina cunosei civilizatiunea, dreptu, a da svatu „Telegrafului romanu“ a aduce pe romani la aceea trepta a civilizatiunei, cá organele administrative (firesce magiare) se nu fia asia desu silite a pune in activitate datulu „§. 25.“ —

„Telegrafulu romanu“ isi cunósce problem'a sa si nu are lipsa de svatulu Diale. Apoi inprejurarea, ca romani sub reginulu caditulu fiindu tractati umanu si dupa legi, nu a prea cunoscutu §. 25 alu DVóstre, care insusi diceti ca ilu aplicati desu fara multe spargerii de capu si studiu, ve intrebamu: arata purtarea DVóstre civilizatiunea care bucurosu vreti se o denegati romanilor? Au dóra ve ati superatu pe „Telegrafulu romanu“ pentru ca va desgoliu acést'a civilizatiune prin fapta dela Drascu, care vi o imputa si „Presse“ cá unu ce crudu si nu prea civilisatu

Noi amu dori cá se nu mai venimu in puseciune a registrá astfelu de violentii, ci se vedemu ca stapanesce legea si dreptatea dupa formele ei, éra nu aroganti'a si volnici'a unuia si altuia.

Лѣи „Pest. Ll.“ се скрие din Bienu „Ві са днѣртѣшитѣ десре честивнеа трансилванѣ, къ канцеларіа авлѣкъ трансилванѣ ва континва днѣрѣкрѣме салѣ шѣ пе калеа чеа маї де кѣрѣндѣ къкати. Еѣ авдѣ къ ачестѣ асертѣ се адевереште. Алешї мембрії де комитетѣ аї комитателорѣ шѣ сказнелорѣ. дѣкъ ворѣ ешї, се ворѣ днѣлокѣ prin аледере, ерѣ гѣрѣме каре сар еска днѣ комитете prin ешїреа (пе алешлорѣ) челорѣ маї таре днѣкрѣкѣ къ контривѣзіоне, се ворѣ днѣлѣ prin ачѣеа, къ кондѣкторїї комитателорѣ ворѣ кіѣма днѣ комитетѣ пре чеї маї пѣрїндѣ днѣповѣрації. Ачесте операциїні вѣре канцеларїа авлѣкъ сѣ ле континве пѣрѣ ачѣрїї, пѣрѣ че ворѣ фї конститїте комитетеле. Днѣ треї комитате шѣ дѣе сказнѣ, адекъ днѣ а Кѣлѣжѣлї, Алѣеї де сѣсѣ шѣ жосѣ, а Харомсѣкѣлѣ шѣ Одохѣїс. Лѣї пѣ са черкѣтѣ пѣрѣ акѣма формѣреа комитетелорѣ, шѣ се свѣне днѣсѣ, къ сѣ се ворѣ конкіѣма днѣкъ днѣ дѣкрѣсѣлѣ лѣнеї ачестѣа.

Треава респѣнсѣлѣ ла адрѣса знѣверѣїтѣїї сѣсѣнїї; сѣ фїе трѣкѣтѣ сѣпѣгѣмѣна ачѣста prin Консѣїлѣлѣ де етѣтѣ, асѣ фѣлїѣ, ка Прѣдпѣлта дѣчїїсїне поате зрѣма днѣ зїмеле чѣле маї апроанѣ. Се парѣ къ адрѣса сасїлорѣ шѣ а рѣмѣнїлорѣ се ворѣ респѣнде де одѣтѣ, днѣсѣ днѣ дїѣрїте докѣментѣ. Нѣ се днѣдоескѣ оамѣнїї, къ чеа сѣсеаскѣ ва аѣеа орѣшкарѣ прѣѣрїндѣ, фїїндѣ къ еа са провѣрїчатѣ еспрѣсѣ пѣнтрѣ 26 Фѣврѣарїѣ, че днѣ адрѣселе шѣ пѣтїціїнеле рѣмѣнїлорѣ пѣ са фѣкѣтѣ.

Cetate de balta 1-a Octobře 1862.

Onorata redactiune!

Fienduca pertractarile Comitului Comitului Cetatea de balta in Siedintiele sale 25/13 si 26/14 Septembrie a. c. sau descriu in „Kol. Közlöny“ si in „Korunk“ de totu schimosite, cara in „Telegrafulu romanu“ N-ro 75 in unele privintie inca gresite, spre indreptarea aceloia, si cá se ne reacomodam pe venitoru in reprezentatiunile municipale, - amu onore a ve tramite o descriere scurta despre celea lucrate in acelea siedintie in urmatóriele. *)

In 25/13 Septem. de demanétia tienura ambele partide, cea gubernamentală si cea opositionala conferentie private, unde ele-si fip-sara programele lor. — Se incercara între conducatorii partidelor si unele apropieri, inse remasera cá foculu si ap'a. — Asia Contete Bethlen Farkas - si insinuá motiunea programei sale in scrisu in intielesulu §-lui 29 din Instructiune la Presidiu. — La 10 óre se impluse sal'a adunarei de membrii si ascultatori, si Dlu Administratoru Joane Puscariu fú poftitu in adunare. — Acest'a salutara mai antaiu adunarea cu o cuventare scurta in tustrele limbele, multiumindule pentru-ca au primitu mandatulu si sau infaciatu asia de numerosi, recomendandule o cointielegere fratiésca. — Dupa acést'a se purcese la constituirea Siedintiei apoi se cetira cuventarea de deschidere éra si in tustrele limbele. — Acést'a cuventare purcese dela Diplom'a din 20 Octobře, in urm'a careia si Comitatele devenira la dreptulu seu de reprezentatiune. — Dupa art. XII. a. 1791 toti nobilii aveau dreptulu de a luá parté la congregatiunile marcali, - acuma estendienduse acestu la toti locuitorii, o adunare asia de mare, e imposibile sau necorespondentiória scopului. - Legile patriei nau devenitu acolo cá se reguleze acesteá reporturi. — Analogiá luata dupa legile Ungariei nu au multiumitu, si afara de acea legile de acolo despre reprezentatiunea comitatense nece candu uniunea ar' stá, nu ar' avé valóre pentru Transilvani'a. — De aci dreptulu Corónei de a octroi unde nu ajunge legea constitutionale, si prin urmare de a fi pututu emite pe calea ast'a instructiunea comitatense pana la legislatiune. — Pe temeĩulu acestei Instructiuni se organisá Comitatu, si Administratorulu fú norocitu a alege Oficiali bravi, si unu Comitatu de barbati alesi. — Se descrisera

*) O primimú cu multiemire.

cu deamentuntulu tóta activitate a noiei administrature, (fora de a o aduce in comparatiune cu cea trecuta, dupa cumu vrea Corespondentele din Korunk Fs.) — Apoi trecú la chiamarea Comitului de a indreptá lipsele. — Aici se cetira propusetiunile: 1) Unu decretu guberniale pentru localisarea oficielor, 2) altulu pentru organisarea Comunelor, 3) alu treilea pentru drumulu de fieru, 4) propositiune pentru sistemisarea drumurilor, 5) pentru Comunicatiunea postală, 6) o petitiune a mediculu comitatense pentru inbunatatirea salariulu, 7) alegerea ampioiatilor, 8) urmarea altor postulate a membrilor - intre care si motiunea Contelui Bethlen Farkas etc. —

Recomendá credentia catra Príncipele, respectu catra Gubernu, nevatemarea de persóne si strinsá ordine parlamentaria, si cu acést'a dechiará Siedintia de deschisa. — Cerú mai antaiu Contele Ludovicu Haller cuventu, si motioná o adresa de loialitate pentru insanetosiarrea Maiestatiei Sale a Imperatesei. — Contele Bethlen Farkas si elu incuventiá acést'a motiune, dara mai antaiu cere desbaterea unei adrese pentru restituirea Constitutiunei (care? nu se amintea) pana atuncia nece o pertractare; — Esc. Sa Archi-Eppulu Siuluti: si elu e pretenu alu Constitutiunei, dara se ne tragemu sém'a, ca care Constitutiune, cá la urma se nu ne certamú. — Románii nu potu pofti nece pe cea demainte de 1848, - nece cea din 1848, ci o constitutiune dupa Diploma cu scaimbari aduncu taietó ie. — Aci Dlu Administratoru intre rumpe discusiunea, aratandu ca aci sau facutu trei motiuni, deintre cari cea din taiu si a treia nu suntu insinuate dupa § 29 si a doua inca nu e resolvita, ca poate si candu veni la desbatere? Si dupace ordinea pertractandorum negotiorum in Congregatiunea marcale dupa Art. XII. de a. 1791 se incepe dela decretule guberniale, dupa o disputa indelungata, se hoterí a se ceti Decretele. —

La decretulu celu din taiu se sculara C. Bethlenu Farkas si face motiune a se amaná pertractarea dupa motiunea lui. Altii oratori spriginira aceast'a motiune cu citarea art. XI. de 1791. ca adeva se póte abate si dela ordine; altii se provoaca la casuri precedenti, chiaru si la diet'a din 1848; éra altii argumentá, ca indata ce e o propositiune, cumu e si acestu decretu, congregatiunea poate face asupra lui ori ce hotarire positiva ori negativa, meritoria ori dilatoria, ca altufeliu nu ar' avé intielesu pentru ce unu decretu se propune spre desbatere. — Archi-Episcopulu spriginisce pertractarea decretulu inainte de motiunea Contelui Bethlen Farkas, si asi'a adunanti'a se inparti in doue opiniiuni. — Partid'a gubernamentală si cea opositionala steteau asi'a, ca unde se voru alaturá eei 6. ampioiati magyari angagiati pentru Gubernu, se preponderá. — D-lu Administratoru cá se si cerce puterile mai intaiu intr'o intrebare de formalitate, lasa intrebarea de oportunitate la votisare, si dupa ce ampioiati magyari si unu sasu se alatura langa opositiune, si prin aceast'a facenduce o diferentia de 14 voturi, opositiunea reusi cu o majoritate de 9 voturi. — Totu asia urma si cu alu doilea si alu treilea decretu. — Acuma D. Administratoru dechiará, ca dupa ce art. XII. de a. 1791 i s'a facutu destulu prin acea, ca decretule sau cetitu, si congregatiunea au hotaritu asupra lor, si dupace Contele Haller inca-si amaná motiunea, concede a se trece cu rendulu la motiunea Contelui Bethlenu; - dara fiendu timpulu inaintatu inchisá Siedintia. — Unu prandiu joviale de vro 70 de persoane recorí sudorile de astadi. —

Pana in diu'a urmatória insinuara si romanii o contra-adresa. —

In 26/14 la 9 oare se verifica Protocolulu si Dlu. Administratoru deschisera pertractarile cu o cuventare resumatória de celea erittractate, apoi se dederá Contelui Bethlen pe motiunea sa resolutiune: ca partea cea din taiu, ce cuprinde o petitiune in sensulu §-lui 18 din Instructiune se slobode la pertractare, ceealalta parte, care involve unu Ovás in sensulu §-lui 28. si 17. nu. — De aci se incinsera o disputa indelungata. — Opusetiunea dicea deoparte ca nu e Ovás, de alta, ca éri sa primitu motiunea Bethleniana in principiu votisanduse asupra ei, si ca prin urmare motiunea numai e a Contelui Bethlen, ci a Bizotmányului. — De aceast'a parere suntu si corespondentii lui „Korunk“ si „Kol. Közlöny“. — Inse D. Administratoru stete mai antaiu pe langa acea ca e Ovás, 2-a cá motiunea Bethleniana nu sa potutu primi in principiu, pentruca Dlu. Administratoru o opri-se inaintea decretelor si dechiarase de éri ca acestei motiuni pe mane-i se vá dá rendu de pertractare, éra éri nu sa hotaritu asupra ei, ci asupra decretelor, si ca motiunea numai atuncia sevá poté luá in pertractare in comitetu, dēca motionatoriulu Contele Bethlen acarui ea inca e privata si singura proprietate a s'a, nu si-o vá modificá cu lasarea Ovásului, ori nu vá luá recursu la Guberniu. — Aci opusetiunea se vediu cu totulú conscernuta, ca ea sa constituitu si a facutu mai multe concluse dupa formele Instructiunei, si totusi ca Ovásulu ei, catu de frumosu érá ascunsu in Adrēsa, s'a descoperitu si nu vá deveni la pertractare. —

Contele Bethlen nu voira nece asi modificá motiunea, nece a luá recursu la Guberniu, si asi'a acést'a cadju in fantana. —

D-lu Administratoru dechiará ca discusiunea asupra acestei mo-

fiini e asiadara inchisa, si trebuie se pasésca la celealalte propositiuni, între cari acumu a crescutu si contrapropusetiunea româniloru, precumu si o rogare a Protopopiloru neuniti pentru dotarea Besereceloru, care toate se voru luá înainte la siedinti'a venitória, dupace acum mai multi membrii pentru culesulu cucuruzului s. a. se cerura a casa, si asi'a inchianduse siedinti'a, adunanti'a se amana pana la convocare.— Dupa o óra sa verificatu Protocolulu celu portatu in tustrele limbele de trei Protonotari.—

Din acestea se vede ca corespondentele „Telegraf. roman“ inca gresiesce, cundu a disu, ca Contele Bethlen sa opusu petitiunei Protopopiloru, pentru ca aceast'a nu mai sa trecutula Protocolu, lasanduise desbaterra pe rendulu venitoriu, candu patimile voru fi mai alinate.—

A9

Notițe Diverse.

— Авзімъ къ Маіестатеа Са Дипъратълѣ са Дипъратълѣ прѣградиосѣ а реактива пе D. Dr. В а с і ч де Конциариѣ де шкоале пентрѣ инстѣтѣтеле школаре греко-оріентале лн Ардеалѣ.

— Лн Тимішора саѣ дескоперитѣ о повъ сектъ аша пѣмитѣ а „Назареніорѣ“. Ачасть сектъ саѣ овичѣитѣ а цинѣ поуптѣ интре 10 ши 12 óре адънѣрїе салѣ лн Свѣрвїялѣ „Фабрика.“ Къндѣ персоналѣ поліціей аѣ лнтратѣ лн одаїа, ѣнде ачестїа ераѣ адънѣрїа, атѣнчї токма ѣнлѣ четеа дїн Бїбіле къ гласѣ дїналтѣ. Чеї де фацѣ саѣ конскрісѣ, ши апої саѣ лнпрештїатѣ; Мемѣрїї ачестей секте сѣнтѣ ромапо-католичї ши греко-католичї, ши чеї маї мѣлї дїн сексѣлѣ фетеескѣ. Лн статѣтеле лорѣ есте ши ѣнѣ параграфѣ, лн ѣрмакѣрѣї мемѣрїлорѣ дїн сексѣлѣ фетеескѣ пѣ ле есте іертатѣ а пѣрта крїноліне. —

— Лн Комїтатѣлѣ Четатеа де Балтѣ 68 де Комѣне маѣ декїаратѣ лімва ромапѣ де овїчіосѣ.

— „Sieb. Vote“ зїче, къ жої дїмїнеада ла 2 óре 20 min. са сїмїтїѣ аїчеа ѣнѣ кѣтремѣрѣ де пѣмѣнтѣ дестѣлѣ де таре лн дове згѣдїтѣрї дѣла рѣсѣрїтѣ кѣтрѣ апсѣѣ.

— Еарѣ сѣнтѣ жѣрпалеле патриотїче плїне къ лнштїїнцѣрї десуре фокѣрї, че пѣ пѣдїнѣ даѣна касесе вїедїлорѣ мѣнчїторї.

— О сенсационе маре фаче лнтрареа репїней де Нѣполѣ лн монастїре ла Автсѣврѣгѣ.

— Се ворвеште, къ репїнѣлѣ конфедератѣ дїн Нордѣ Амерїка вѣре сѣ еманчїпезе 400000 негрї ши сѣї армѣзе.

— „Herm. Zeit.“ ши дѣнѣ елѣ „Bot.“ не енарѣ ерѣши ѣрѣ фѣрѣтѣ фоарте фѣрѣтосѣ, едїфікаторѣ ши плїн де ѣторѣ, къмѣ адекѣ хоцїї фѣрѣ вїтеле дѣла пѣшѣне, ши ле мѣлѣ лн пѣдѣре, къмѣ аколо се спѣне ла чеї че алерга дѣнѣ елѣ, адѣ „pouezeci de zloti bani rei“, ши тѣ вѣї прїмї ерѣши воїї, към дѣче апої сасѣлѣ сѣма ачѣаста ши къмѣ капѣта ерѣши воїї, къндѣ къѣета къ а перѣтѣ ши воїї ши банїї, къчї ши челѣ маї рѣѣ, карѣвїа пропрїетатеа алтѣїа пѣ е сѣпта, цїне датѣлѣ къѣѣнтѣ.

— Лвї Гарївалдї са фѣкѣтѣ къпоскѣтѣ декретѣлѣ де амнестїзаре лнкъ лн зїва ачѣеа прїн телеграфѣ, ши де локѣ і саѣ лѣватѣ тоате стрѣжіле, елѣ сѣ фїе прїмїтѣ ачѣаста штїре къ речѣлѣ, ши вѣре сѣ мѣргѣ ла Міланѣ къмѣ лї ва фї маї вїне.

— Лн Београдѣ се лнторкѣ оаменїї ла лѣкрѣрїе салѣ дескїдѣ магазїнеде ши волтеле ши вїаца сочїалѣ ерѣши лнчѣне актївїтатеа са.

— Лн Палермо мерѣ лѣкрѣрїе рѣѣ, 13 indivїзї аѣ чостѣ спїнтекаїї лн фоале де піште оаменїї маскаїї.

— Челѣ маї вѣтрѣнѣ лнвѣрѣторїї лн Монархїа поастрѣ есте Леополдѣ Хѣвер лн Сѣлц лн Австрїа де жосѣ. Елѣ е пѣскѣтѣ лн 15 Ок. 1770, аша дарѣ де 92 де анї, аѣ фѣкѣтѣ кърѣсѣлѣ педагогїкѣ ла ан. 1786, сервеште песте 75 де анї, ши се вѣкѣрѣ де о сѣпѣтате вѣнѣ.

List'a

atatu a membriloru noi intrati dinpreuna cu tapsele loru, catu si a altoru binefacatori, care au contribuitu pentru fondulu Asociatiunei.

Prin D. Colectoru Atan. Popoviciu c. r. Cancelistu in Radautiu. Georgie Constantinoviciu. Dumitru Oniciu. Georgie Gregoroviciu Thom'a Rennei. Artemi Ieremieviciu. Atanasie Popoviciu, toti cate 1 f. pentru diplome. Dela unu membru ord. nou Partenie Popesculu Par.-Administratoriu in Cernautiu 5 f. totu D-lui pentru tacs'a diplomei 1 f. Summ'a totala 12 f.

Prin D. Colectoru Mich. Pavelu Vicariulu Marmatiei. D. Vasilie Caracioni Protopopu. Petru Lipescy jude supremu. Georgiu Deacu advocatu. Ioanu Tomviaga Parochu. Michailu Kókenyesdi Parochu. Antoniu Brebanu Parochu. Michailu Pavelu Vicariu, toti cá membri ordinari cate 5 f. Summ'a totala 35 fl. v. a.

Prin D. Colectoru Geor. Joneti din Campeni. D. Teodoru Teveu. P. Arianosi. M. Andreica. N. Begnescu D.

Редакторъ респондетор Іоанн Пац.

Pallade. I. Bud'a. I. Patiti'a. I. Balea. I. Darabantu. N. Fodoru. V. Burdiu. I. Iancu. V. Gombosiu. Petru Ivanette. Mihaiu Gombosiu. Georgie Ivanette. toti cate 1 f. pentru tacs'a diplomei. Summ'a 16 fl. v. a.

Prin D. Protopresbiteru alu Halmagiulu Petru Moldoveanu. D. Petru Moldoveanu Protopresvit. 5 f. Nicolae Zsoldea Invet. 2 f. Nicolae Lucaciu Invetiat. 2 f. Georgie Lucaciu Cantoru 2 f. Ioann Costin'a Invetiat. 1 f. Nicolae Costin'a Invetiat. 1 f. Comun'a bisericeasca din Banesi 60 cr. Com. bes. din Crastesci 40 cr. Com. bes. din Sirbiu 20 cr. Com. bes. din Ionesci 76 cr. Com. bes. din Czemura 37 cr. Com. bes. din Aciuti'a 80 cr. Com. bes. din Lunsió'a cu Vasdogiu 1 f. Com. bes. din Orasiulu Halmagi 5 f. 70 cr. Com. bes. din Steia 24 cr. Com. bes. din Halmagielu 80 cr. Nicolae Buduganu adm. parochiale din Brusturi 1 f. Andreiu Buduganu 20 x. Ioann Dragosiu 10 cr. Com. bes. din Brusturi 88 cr. Summ'a 26 fl. 1 cr. v. a.

52—1

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invatiatoresci in statiunile vacante la scoalele populare, romane ortodoxe, din Tractulu alu 2-lea alu Brasiovului si Trei scauneloru, se deschide concursu pana in 15 Oct. a. c. pentru Comunele urmatoare :

1) Presmiru, cu salariu anualu din Cass'a alodiala de 105 fl. v. a. pentru Invatiatoriulu de clas'a 1-a, ear' pentru celu de clas'a a 2-a 126 fl. v. a. 4 galete grâu, cuartiru, gratis la amendoi, si de la totu scolariulu 40 xr. v. a. precumu si dela toata famili'a cate 20 xr. v. a. pentru servitiulu de cantori bisericesci afarâ de alte accidentii.

2) Magerusi, cu unu salariu anualu de 157 fl. v. a. si cuartiru.

3) Crisbavu, cu unu salariu anualu de 100 fl. v. a.

4) Ozun, cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. computati in bani si bucate, si sê fia Invatiatorulu si cantoru, cu a $\frac{1}{3}$ parte din venitul stolei.

5) Zagonu, cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. in cari suntu compute cate $\frac{1}{2}$ ferdela bucate, tacs'a scolara si 2 gradini de 17 galete semanatura, se cere se fie si cantoru la Biserica.

6) Covasn'a, cu unu salariu anualu de 120 fl. v. a. pre langa Care mai are si altu venitu ca cantoru.

7) Bretiucu, cu unu salariu anualu de 100 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa statiunile acestea, au a se adresâ catra subscrisul, in terminulu prefiptu, cu petitiune de man'a loru proprie si prevediuta cu urmatoarele documente :

a) cu Atestatu de botezu, si moralitate.

b) cu Atestatu despre absolvarea cursulu pedagogicu in institutul diecesapu, sêu Gimnasiulu micu. Alesii concurenti se voru esterne Escel. Sale Prea Santitului Archiereu alu Bisericei ortodoxe din Transilvani'a spre intarire.

Brasiovu 1-a Octomvre 1862.

Inspectoratul scolilor districtuale in Protop.

II-lea Brasiovului si Trei Scauneloru.

IOANN PETRICU Protopopu.

39-2

Publicatiune de Concursu.

pentru doua premii de maistari profesionisti.

Dupa-ce On. Adunare generala a Asotiatunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu in siedinti'a sa III-ea din a. c. prin artic. VII a incuviintiatu a se dá din fondulu asociatiunii doua premii de cate 100 fl. v. a. la doi tineri romani din clas'a profesionistiloru (meseriasiloru) destoinici a lucrâ cá maisteri, — subscrisul Comitetu publica acestu concursu, pe langa urmatoarele conditiuni :

1) Concurentii, la aceste doua premii trebuie sa fia invatiatu vreuna din aici insemnatele siese profesiuni adica, de Zidari (murari), bardasi (lemnari, dulgheri), mesari (alias templari), fauri (coaci), lacatusi, rotari, ca unele din cele de ante'i'a trebuintia.

2) Se alature langa petitiunea loru a) Carte de botesu, b) testimoniu scolasticu celu putinu de trei clase elementare si de sciinti'a desemnului incai pe atata, pre catu se cere la mesteria loru, c) testimoniu despre invatiarea respektivei profesiuni, din care se se cunosca invederatu, cumca aru potea si de a'si portâ profesiunea si a conduce o lucratoriã (Werkstatt, Atelier) spre indestularea publicului, d) adeverintia despre o purtare morala in tota privinti'a cuviósa sêu dela parochulu respektivu sêu dela deregatori'a publica (Oficiolatu, Magistratu).

Terminulu Concursului se defige pe 31 Maiu 1863.

Rugamintea prevediuta cu mai susu semnatele documinte este a se Adresa la Sibiu catra

Comitetulu Asociatiunii pentru inaintarea literaturiei si a culturai poporului romanu. Sibiu 4 Septembrie 1862.

Edițura și tipărirea în tipografia diecesana.